

Verslag van de VEP-ontbijtsessie 16 december 2010

Bernard Naudts: "Evaluatie en impact assessment bij de Europese Commissie, DG Onderwijs en Cultuur"

Op 16 december 2010 vond in Brussel een ontbijtsessie van het Vlaams Evaluatieplatform plaats. De gastspreker was **Bernard Naudts**, Head of Unit Programming, budget, evaluation and supervision of EACEA, binnen het DG Onderwijs en Cultuur. De sessie werd bijgewoond door 18 deelnemers.

Onderwerp van de uiteenzetting was "**evaluatie en impact assessment bij de Europese Commissie, DG Onderwijs en Cultuur**".

Hieronder vindt u de neerslag van de nabespreking. De presentatie zelf vindt u op de website van het VEP.

1. Vanuit de Vlaamse ervaring blijkt dat evaluaties en impact assessments (IA) soms wel en soms niet worden gebruikt. Wat is de ervaring binnen DG EAC?

Dat is inderdaad zo, maar niet steeds uit slechte wil en niet noodzakelijk door politieke beïnvloeding. De oorzaak is soms van praktische aard, zoals de rotatie van personeel waardoor evaluaties soms van de radar verdwijnen. Bovendien kan het benutten van evaluaties en IA niet worden opgelegd door DG EAC (soft process).

Een spreker wijst erop dat in de Europese Gemeenschap heel wat onderzoek wordt uitgevoerd over onderwijsmateries waar echter weinig wordt mee gedaan. De spreker vermoedt dat de verspreiding van de onderzoeksresultaten beter kan. Blijkbaar dringen de resultaten niet voldoende door bij de betrokkenen. Moet er niet meer aandacht gaan naar dat aspect van het evaluatieproces?

2. Werpt het instrument IA al vruchten af?

IA beginnen de werken. Sommige voorgestelde initiatieven zijn afgebroken door een IA. De Impact Assessment Board (IAB), een centraal orgaan dat de kwaliteit van de IA bewaakt, speelt daar een grote rol in. De IAB gaat de kwaliteit van de argumentatie in de IA na. Als bv. blijkt dat de argumenten die pleiten voor een voorgesteld initiatief onvoldoende overtuigen en ze vervolgens niet door de initiatiefnemers kunnen worden versterkt, wordt het initiatief afgevoerd. Kwaliteitsbewaking van IA is dus belangrijk.

3. Zijn er sleutelfactoren om een succesvolle IA op te stellen?

Enkele factoren zijn:

- Het team moet het initiatief goed begrijpen (soms zijn ook externen, zoals een consultant, bij het IA betrokken);
- Het is een interactief en iteratief proces: de opstellers van het IA moeten intensief samenwerken met de operationele dienst, confrontatie van gedachten mag niet uit de weg worden gegaan.

4. Hoe is de relatie tussen informatie verkregen uit consultatie en evidence based informatie?

Evidence based information is nodig als aanvulling van informatie verkregen uit de sector of van consultaties. Beleid kan niet uitsluitend worden ontwikkeld op basis van publieke consultaties.

De vraag wordt gesteld hoe outsiders (die niet tot de beoogde doelgroep van het initiatief/beleid behoren) kunnen worden betrokken. Iedereen is het erover eens dat dit moeilijk is. Er wordt gebruik gemaakt van de voor iedereen toegankelijke website en van databases met geïnteresseerde personen en organisaties. De vraag is maar of die ook niet op een of andere wijze betrokkenen zijn bij het bevroegde initiatief. Een spreker merkt op dat de lidstaten daarin een verantwoordelijkheid hebben. Lidstaten moeten burgers motiveren en proberen te betrekken bij (Europees) beleid.

Tot slot wordt vastgesteld dat de Commissie transparant werkt: alle IA zijn voor het publiek beschikbaar.

5. Is het maken van een IA methodologisch niet zeer moeilijk? Hoe leg je de link tussen input, output, outcome en vooral impact? Is dat niet een reden waarom IA niet wordt benut?

De spreker kan dat niet ontkennen. Je kan maar proberen een zo sterk mogelijke beleidstheorie/intervention logic model op te bouwen.

6. Werkt de DG niet samen met academici?

Voor evaluatie en IA werkt de DG vooral samen met consultants. De academische wereld is in DG Onderwijs en Cultuur een direct betrokken actor wat tot voorzichtigheid noopt bij evaluatie en IA. De consultants kunnen wel beroep doen op de academische wereld.

7. Wie formuleert aanbevelingen bij evaluaties?

Aanbevelingen vormen de brug tussen de analyse en de praktijk. Bijgevolg kan niet uitsluitend een consultant aanbevelingen formuleren. Dat is een interactief proces waarbij de operationele diensten worden betrokken.

8. Welke relatie bestaat er tussen een IA en een (latere) ex-post evaluatie?

Het is de bedoeling dat een directe link kan worden gelegd tussen beide. Evalueerbaarheid is een uitdrukkelijk aandachtspunt in de IA. Bij (ex-post) evaluatie wordt gekeken naar IA uit het verleden.

Evaluaties worden soms bemoeilijkt omdat er geen duidelijke doelstellingen zijn geformuleerd bij een beleid/ een programma. Een goede IA bevat duidelijke doelstellingen wat een ex-post evaluatie moet faciliteren. Tussen beide instrumenten zou er dus een sterke link moeten bestaan.
